

Johtava asiantuntija
Jyrki Orpana

IYR/Kasvu-ryhmä
8.1.2026

EHDOTUS VALTIONEUVOSTON PÄÄTÖKSEKSI KOSKIEN FINNVERA OYJ:LLE ANNETTAVAA SITOUMUSTA LUOTTO- JA TAKAUSTAPPIOIDEN OSITTAISESTA KORVAAMISESTA

Päätettävä asia

Työ- ja elinkeinoministeriö esittää, että valtioneuvosto päättäisi antaa Finnvera Oyj:lle (jäljempänä myös Finnvera tai yhtiö) sitoumuksen yhtiön kotimaan rahoituksen luotto- ja takaustappioiden osittaisesta korvaamisesta. Finnveran luotto- ja takaustappiokorvaussitoumus (jäljempänä tappiokorvaussitoumus tai sitoumus) päättyi 31.12.2025. Laki valtion erityisrahoitustoiminnasta ja sen järjestämisestä (1458/2025) tuli voimaan 1.1.2026. Lailla kumottiin valtion erityisrahoitusyhtiön luotto-, takaus- ja pääomasijoitustoiminnasta annettu laki (445/1998), jonka perusteella annettiin aikaisemmin Finnveralle tappiokorvaussitoumus.

Ministeriö esittää, että tappiokorvaussitoumus olisi voimassa toistaiseksi kuitenkin enintään 31 päivään joulukuuta 2026 saakka. Tappiokorvaussitoumukseen ei tehtäisi muita sisällöllisiä muutoksia verrattuna aikaisempaan sitoumukseen, kuin voimassaolon pidentäminen yhdellä vuodella. Valtio korvaisi jatkossakin 50 prosenttia syntyvistä luotto- ja takaustappioista. Valtio voisi jatkossakin poikkeuksena pääsäännöstä elinkeinopoliittisesti merkittävässä, yksittäisissä rahoitushankkeissa korvata 80 prosentin osuuden luotto- ja takaustappioiden kokonaismäärästä.

Tarkoitus on vuoden 2026 aikana tehdä tarvittavat uuden lainsäädännön vaatimat mahdolliset muutokset ja tarkennukset myös tappiokorvaussitoumukseen.

Yleistä

Valtion erityisrahoitustoiminnasta ja sen järjestämisestä annetun lain (1458/2025) mukaan valtion erityisrahoitusyhtiön ja sen täysin omistaman tytäryhtiön Suomen Vientiluotto Oy:n tarkoituksena on edistää vientiä, suomalaisten yritysten toimintaa, kasvua, kansainvälistymistä ja Suomen kestävää talouskasvua. Yhtiöt toteuttavat erityistehtäviään rahoittamalla elinkeinotoimintaa Suomessa ja ulkomailla, ylläpitämällä ja kehittämällä kilpailukykyistä vienninrahoitusjärjestelmää sekä korjaamalla kotimaassa yritysrahoitustarjonnan markkinapuutetta.

Edellä mainitun lain 6 §:n 1 momentin 1 kohdan mukaan kotimaan rahoituksen lainojen, takausten ja muiden vastuusitoumusten valtuuden osuus on enintään 10 miljardia euroa.

Lain 6 §:n 3 momentin mukaan edellä 1 momentissa säädettyjen enimmäismäärien rajoissa valtioneuvosto voi antaa yhtiölle ja sen tytäryhtiöille sitoumuksia luotto- ja takaustappioiden kattamisesta sekä korko-, takausprovisio-, toiminta- ja muiden vastaavien tukien maksamisesta.

Finnveran vienninrahoitus ei kuulu tämän kotimaan rahoituksen luotto- ja takaustappiokorvaussitoumuksen piiriin. Lain 4 §:n mukaan vienninrahoituksella tarkoitetaan viennin, ulkomaankaupan tai ulkomaisten investointien rahoitusta, niihin liittyvää varainhankintaa ja -hallintaa sekä riskiensuojaussopimuksia.

Lain 28 §:n siirtymäsäännöksen mukaan, lain voimaantullessa voimassa olevat luotot, takuut, takaukset tai muut vastuusitoumukset pysyvät alkuperäisin ehdoin voimassa lain voimaan tullessa. Nyt myönnettävän tappiokorvaussitoumuksen piirissä on myös aikaisemman lain perusteella, laki valtion erityisrahoitusyhtiön luotto-, takaus- ja pääomasijoitustoiminnasta (445/1998) ja luotto- ja takaustappiokorvaussitoumuksen mukaisesti myönnettyt lainat ja takaukset.

Nykytilan arviointi

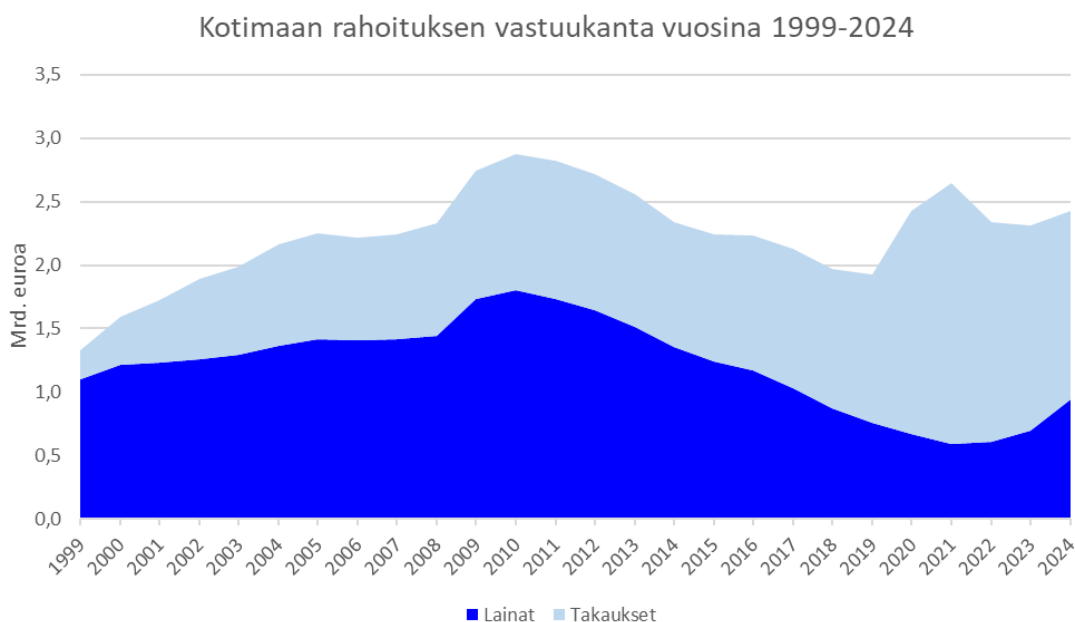
Finnveralle on annettu valtioneuvoston sitoumus luotto- ja takaustappioiden osittaisesta korvaamisesta ensimmäisen kerran vuonna 1998 (kun Finnvera perustettiin). Viimeisin sitoumus annettiin joulukuussa 2022, jonka voimassaolo päättyi 31.12.2025. Tämän vuoksi on tarpeellista tehdä päätös uudesta valtion sitoumuksesta Finnveralle luotto- ja takaustappioiden osittaisesta korvaamisesta. Luotto- ja takaustappiokorvaukset mahdollistavat sen, että Finnvera Oyj voi myöntää lainoja ja takauksia silloinkin, kun yrityksen vakuudet ovat riittämättömät. Korvaus mahdollistaa riskinoton rahoituksissa, jotka ovat lähes vakuudettomia ja jotka kohdistuvat riskipitoisempiin hankkeisiin ja yrityksiin. Korvauksella on myös vaikutusta Finnveran myöntämän rahoituksen hinnoitteluun. Osittainen luotto- ja takaustappiokorvaus alentaa Finnveran rahoituksesta perimää riskimarginaalia. Erityisesti luottotappiokorvaukset vaikuttavat Finnveran kykyyn rahoittaa voimakkaasti kasvavia yrityksiä ja yritystoiminnan käynnistämistä

Finnvera ei kilpaile pankkien kanssa; mikäli rahoitus järjestyy kaupallisista lähteistä Finnvera väistyy. Rahoitus on takauspainotteista; Vuoden 2025 myönnetystä rahoituksesta n. 80 %, jolloin pankki ja asiakas ovat katsoneet Finnveran takauksen tarpeelliseksi johtuen vakuuspulasta ja/tai liiketoiminnan riskisyydestä.

Kotimaan rahoituksella myötävaikutettiin 1–6/2025 noin 3 800 uuteen työpaikkaan ja noin 900 aloittavan yrityksen perustamiseen. Vastaavalla jaksolla rahoitettiin noin 680 kasvuyritystä ja rahoitusta myönnettiin noin 600 miljoonan euron investointeihin.

Tappiokorvauksen määrä vuodelta 2024 oli noin 2 % myönnetystä rahoituksesta ja noin 0,8 % vastuukannasta.

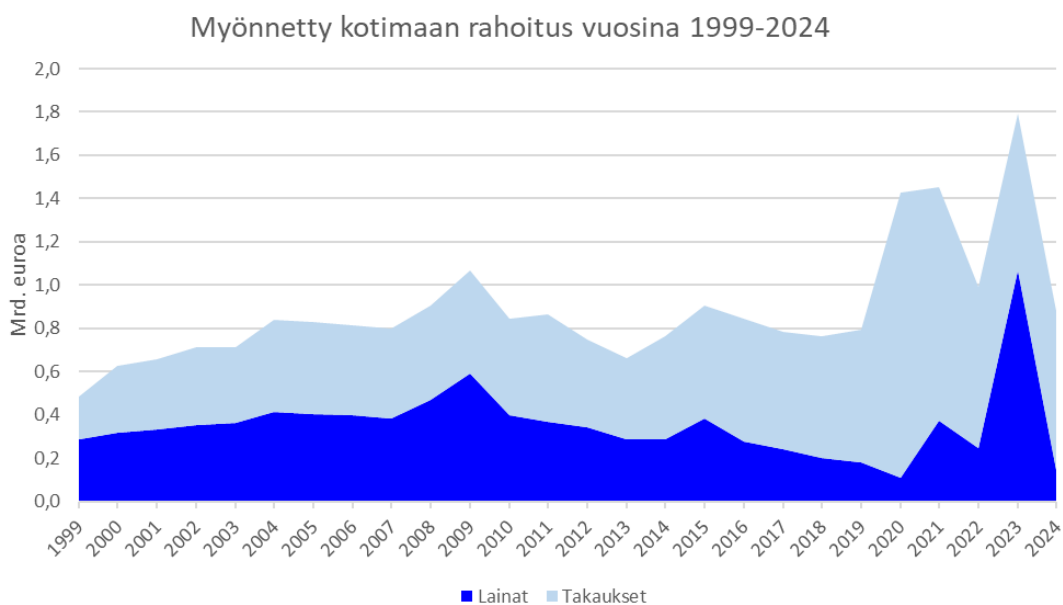
Kotimaan rahoituksen lainojen ja takausten vastuukanta:

Syyskuun 2025 lopussa kotimaan rahoituksen vastuukanta oli 2,1 miljardia euroa, josta lainojen osuus oli 0,7 miljardia euroa ja takausten 1,4 miljardia euroa. Lisäksi sitovia rahoituslupauksia oli 0,2 miljardia euroa.

Lainojen ja takausten vastuukanta on ollut vuosina 1999–2024 keskimäärin 2,2 miljardia euroa vuosittain.

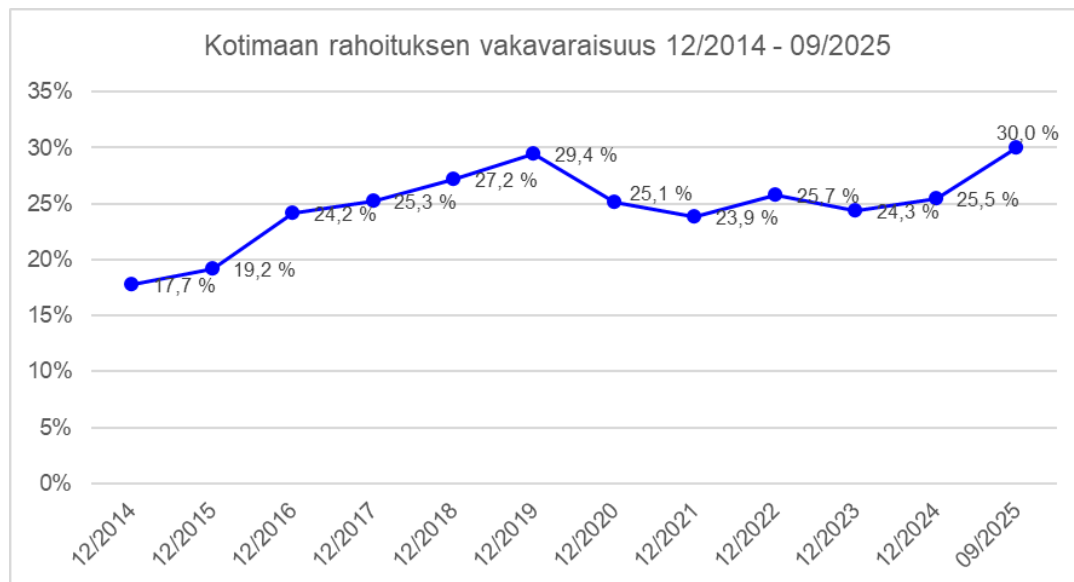
Kotimaan rahoituksen lainojen ja takausten myöntäminen:

Lainojen ja takausten myöntäminen on ollut keskimäärin 0,9 miljardia euroa vuosittain vuosina 1999–2024 ja korkeimmillaan 1,8 miljardia euroa vuonna 2023.

Tammi-syyskuussa 2025 kotimaan rahoituksen lainoja on myönnetty 0,1 miljardia euroa ja takauksia 0,6 miljardia euroa eli yhteensä 0,7 miljardia euroa.

Vakavaraisuus:

Finnveran kotimaan rahoituksen vakavaraisuus on pysynyt hyvällä tasolla. Standardimenetelmällä laskettu kotimaan rahoituksen vakavaraisuussuhde (TIER 1) oli syyskuun 2025 lopussa 30 prosenttia. Vastaavasti vakavaraisuus oli 31.12.2024 25,5 prosenttia ja 31.12.2023 24,3 prosenttia.

Esitys valtioneuvostolle päätökseksi koskien Finnvera Oyj:lle annettavaa sitoumusta luotto- ja takaustappioiden osittaista korvaamista

Työ- ja elinkeinoministeriö esittää, että luotto- ja takaustappiokorvaussitoumus olisi voimassa toistaiseksi kuitenkin enintään 31 päivään joulukuuta 2026 saakka. Tappiokorvaussitoumukseen ei tehtäisi muita sisällöllisiä muutoksia kuin voimassaolon pidentäminen yhdellä vuodella. Valtio korvaisi jatkossakin 50 prosenttia syntyvistä luotto- ja takaustappioista. Valtio voisi jatkossakin poikkeuksena pääsäännöstä elinkeinopoliittisesti merkittävissä, yksittäisissä rahoitushankkeissa korvata 80 prosentin osuuden luotto- ja takaustappioiden kokonaismäärästä.

Taloudelliset vaikutukset

Valtion budjetissa momentilla 32.40.47 (Finnvera Oyj:n tappiokorvaukset) on arviomääräraha, jota saa käyttää Finnvera Oyj:n luotto- ja takaustoiminnasta syntyneiden tappioiden osittaiseen korvaamiseen valtioneuvoston antaman luotto- ja takaustappiokorvaussitoumuksen mukaisesti.

Valtion Finnveralle maksamat tai valtion talousarvioon sisältyvät luotto- ja takaustappiokorvaukset ovat olleet (milj. euroa):

2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024	2025	2026
90*	36	28	20	18	22	35	37	23	23	27	25

* Vuonna 2015 toteutui yksittäinen iso tappiokorvaus kaivosteollisuuteen liittyen

Koska tappiokorvaussitoumukseen ei ole tarkoitus esittää muita sisällöllisiä muutoksia kuin, että sen voimassaoloa jatkettaisiin yhdellä vuodella, ei uudella sitoumuksella ole välitöntä vaikutusta vuoden 2026 talousarvioon eikä julkisen talouden suunnitelmaan.

Kumotun valtion vientitakuista annetun lain (422/2001) 3§:n c) kohdan nojalla viennin rahoituksesta oli mahdollista rahoittaa suuria kotimaisia investointeja. Tällaisia rahoituksia olivat esimerkiksi Metsä Fiberin Kemin biotehtaan rahoitus, jossa Finnvera myönsi 80 prosentin takuukatteen 500 miljoonan euron lainalle, Finnveran Äänekosken biotuotetehtaan 400 milj. euron rahoitus sekä Keliberin 250 milj. euron litiumhankkeen rahoitus. Valtion erityisrahoitustoiminnasta ja sen järjestämisestä annetussa laissa (1458/2025) ei ole tätä mahdollisuutta rahoittaa suuria kotimaisia investointeja viennin rahoituksena. Suurten kotimaisten elinkeino- ja teollisuuspoliittisten investointien rahoitus myönnetään kotimaan rahoituksena ja rahoitus olisi näin ollen myös tappiokorvauksen piirissä. Näihin elinkeino- ja teollisuuspoliittisiin suuriin rahoituksiin Finnveralla olisi mahdollisuus jatkossa hakea korotettua luotto- ja takaustappiokorvausta (80 %), koska sen kotimaan rahoituksen puskurivarat voivat olla rajalliset suurissa rahoitushankkeissa. Kyseisten suurten kotimaisten investointien myöntäminen kotimaan rahoituksena ja siirtyminen tappiokorvauksen piiriin voi nostaa valtion maksettavaksi tulevia tappiokorvausmääriä tulevaisuudessa.

Finnveran kotimaan rahoituksen vastuukannan kasvua ja riskinotosta valtiolle aiheutuvia menovaikutuksia on vaikea arvioida muun muassa talousnäkymien epävarmuuden takia. Finnvera tulee kohdentamaan rahoitustaan TKI-panosten aikaansaamaan liiketoimintaan ja kansainväliseen kasvuun sekä suurten investointien ja mikroyritysten kasvuhankkeiden rahoittamiseen. Edellä todetun mukaisesti suuret yksittäiset tappiokorvaukset saattavat vaikuttaa määrärahatarpeeseen kehyskaudella olennaisesti, vaikka riskiasemassa ei suhteellisesti tapahtuisikaan merkittävää muutosta.

Yksityiskohtaiset perustelut

Luotto- ja takaustappiokorvaussitoumukseen ei tehdä teknisten tarkistusten lisäksi muita sisällöllisiä muutoksia kuin voimassaolon pidentäminen (sitoumuksen kohta 6).

Kohta 6 Sitoumuksen voimassaolo

Luotto- ja takaustappiokorvaussitoumus tulisi voimaan 1 päivänä tammikuuta 2026 ja olisi voimassa toistaiseksi kuitenkin enintään 31 päivään joulukuuta 2026 saakka.

Sitoumusta sovellettaisiin myönnettyyn luotto- ja takaukseen ja yhtiön myöntämiin uusiin luottoihin ja takauksiin 1.1.2026 lukien.